

مذاكرات مجلس شورای ملی	سالانه ۲۰۰ ریال
مذاكرات مجلس سنا	۲۰۰
آگهی ها	۶۰۰
مذاكرات مجلسین و آگهی ها	۹۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال یازدهم

شماره ۱۱۰۳

شماره ۱۱۰۳

شماره مسلسل ۱۵۲

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۵۲

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه

۲۸ شهریور ماه ۱۳۳۴

فهرست مطالب

- ۱- تصویب صورت مجلس
  - ۲- اخذ رأی و تصویب ورود در دستور
  - ۳- تقدیم پنج فقره سؤال بوسیله آقایان: مهندس شاهرخشاهی و بهبهانی و میراشرافی و درخشش
  - ۴- بقیه مذاکره در لایحه اجازه پرداخت ۱۵۰ میلیون ریال بیانک های ساختمانی ورهنی و کشاورزی
  - ۵- بیانات آقای نخست وزیر در باب سیاست خارجی دولت
  - ۶- بقیه مذاکره در لایحه اجازه پرداخت ۱۵۰ میلیون ریال بیانک های ساختمانی ورهنی و کشاورزی
  - ۷- ختم جلسه بعنوان تنفس
- مجلس دو ساعت پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

- غائبین با اجازه - آقایان: قوامی - جلیلی - سنندجی - ارباب - خاکباز - شادلو - غضنفری - اورنگ - تیمور تاش بهادری - محمود ذوالفقاری - امیر تیمور کلایلی - امامی خوئی - مکرم - سلطانی عرب شیبانی - درخشش - دکتر عمید
- غائبین بی اجازه - آقایان: امیدسالار مشایخی - عاملی - هندی - دکتر حمزوی بیات ماکو - دکتر مشیر فاطمی - تجدد - تربتی - دکتر سعید حکمت - جلیلووند -

استخر - حشمتی - سعیدی - کدیور - یار افشار - سالار بهزادی - شفیع - معین زاده اسکندری - فریداراک - مهندس اردبیلی - کی نواد - بزرگ ابراهیمی - اریه - رضا افشار - ایلخانی زاده

دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه - آقایان: بزرگ نیا - پیراسته - نراقی - داراب - خرمه علم

رئیس - نسبت بصورت مجلس جلسه پیش نظری نیست؟ آقای صدرزاده

صدر زاده - در جلسه گذشته پیشنهاد بنده فقط حذف کلمه (تا) بود ولی يك عبارتی را در فرمایش مقام ریاست

شنیدم که خیال میکنم جمله زیادی بوده است و آن این است که بتساوی داده شود و این جمله در اصل پیشنهاد بنده نبود و اشتباه است

رئیس - اصلاح میشود دیگر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس جلسه قبل تصویب شد

۲- اخذ رأی و تصویب ورود در دستور

رئیس - امروز سه نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند (دستور - دستور) (بکنفر از نمایندگان - اسامیشان را بفرمائید) آقای رضائی آقای صدقی و آقای دکتر امیرنیر و مند آقایان اگر موافقت بفرمائید اجازه آقایان محفوظ باشد برای جلسه بعد (دکتر جزایری - برای چه جلسه ای؟) (جلسه بعد که موعد نطق های قبل از دستور است بعد از سؤالات (دکتر نیرمند - بنده يك عریض فوری و ضروری دارم که باید عرض کنم) پس رأی می گیریم بورود در دستور آقایان بیکه موافقت قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد

دکتر جزایری - فرمودید برای چه جلسه ای مانده؟

رئیس - مگر شما هم اسم نوشته اید؟ جلسه بعد جلسه سؤالات است برای جلسه بعد از سؤالات حق آقایان را محفوظ می گذاریم چون دیشب در مجلس مانده اند

۳- تقدیم پنج فقره سؤال بوسیله آقایان: مهندس شاهرخشاهی و بهبهانی و میراشرافی و درخشش

رئیس - آقای شاهرخشاهی فرمایشی دارید؟

شاهرخشاهی - دو سؤال از دولت

کرده ام یکی راجع بپرداخت پنج هزار ایره بشرکت انگلیسی بریان کوبن و

یکی هم راجع بهزینه سفر و فوق العاده و خرید خاویار سوقاتی که از جوه سازمان برنامه خرید شده توسط مدیر عامل سازمان برنامه

قنات آبادی - سوقاتی نخریده است

برای خودش خریده

رئیس آقای بهبهانی

بهبهانی - سؤالی است راجع به جریانات راه آهن که تقدیم میکنم

رئیس - آقای میراشرافی

میراشرافی - گرچه این سؤالات نتیجه ای ندارد ولی بنده مجبورم این سؤال را بکنم که جناب آقای وزیر خارجه تشریف بیاورند و بفرمائید که علت این مسافرت طولانی ایشان چه بوده و چه مبلغی مخارج مسافرت ایشان شده است

رئیس - راجع بمخارج مسافرت بهتر است حرفی نزنید اما راجع بعلت مسافرت ممکن است سؤال بفرمائید - آقای درخشش

درخشش - سؤالی است راجع به عدم پرداخت ترمیم حقوق فرهنگیان که تقدیم میکنم

رئیس - آقای میراشرافی ملاحظه بفرمائید هر جلسه ده یا نوزده سؤال از دولت میشود وحد اقل برای هر سؤال و جواب نیم ساعت وقت لازمست و اگر بخواهیم تمام وقت جلسات را اختصاص بسؤالات بدهیم باز هم مقدور نیست که جواب تمام سؤالات فوراً داده شود

میراشرافی - این حق مسلم نمایندگان است مخصوصاً اقلیت که با دولت تماس ندارند

رئیس - ده دفعه تذکر داده شد که باید خودتان را برای جلسات فوق العاده

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

مجلس شورای ملی

حاضر کنید و جلساتی که چهار ساعت و پنج ساعت ادامه داشته باشد تشکیل شود و الا هی سؤال بدهید نمیشود دولت همیشه میکوبد که ما برای جواب سؤالات حاضر هستیم

(در این موقع آقای نخست وزیر وارد تالار جلسه شدند)

میر اهرافی - الحمد لله که جناب آقای ملاء خوب شدند که یک جلسه بنجلس تشریف آوردند

۴- بقیه مذاکره در لایحه اجازة پرداخت ۱۵۰ میلیون ریال به بانکهای ساختمانی و رهنی و کشاورزی

رئیس - در جلسه پیش پیشنهادات اعتبار بانکها قرائت شد و حالا هم دنباله آن قرائت میشود

(پیشنهاد آقای صدرزاده شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که صد و پنجاه میلیون ریال متناسب احتیاجی که سه بانک مزبور دارند بشخص دولت بین آنها تقسیم گردد. صدرزاده

رئیس - چون تصریح شده بهر بانکی پنج میلیون داده بشود بنا بر این پیشنهاد شما وارد نیست

صدرزاده - اجازه بفرمائید توضیح عرض کنم

رئیس - نسبت باین موضوع رأی داده شده

صدرزاده - اگر اجازه بفرمائید توضیح بدهم

رئیس - پیشنهاد آقای حائری زاده که مجلس رأی داد قرائت میشود من خودم آن روز گفتم با این نحو رأی میکنیم که بتساوی باشد و مجلس هم رأی داد

صدرزاده - بنده هم تذکرادم در ضمن اصلاح صورت مجلس، که این جمله جزو پیشنهاد بنده نبود

رئیس - حالا میخواهید توضیح بدهید بفرمائید

صدرزاده - در لایحه ای که دولت تقدیم کرده است معین شده است که ۱۵ میلیون تومان از وجوه نفت از طرف سازمان برنامه بسه بانک داده شود راست است ظاهراً اینطور است وقتی تعیین شود که بهر بانکی چه مبلغ داده شود باید بتساوی داده شود ولی بنده اینجا میخواستم تذکر داده بشود که احتیاجات این بانکها متفاوت است مثلا احتیاج بانک کشاورزی مسلماً بیشتر از بانک رهنی و ساختمانی است به خصوص در این موقع که لایحه ترک تریاک مطرح شده است و یکی از مواد آن این است که برای تبدیل زراعت تریاک به زراعتهای دیگر بانک کشاورزی باید اقدام کند و بر عایا مساعدت نماید در این صورت

بمناسبت این لایحه مساعدت بیانک کشاورزی باید بیشتر بشود تا او بیشتر بتواند در مقام انجام این لایحه بهتر اقدام کند البته اگر ما خواستیم که تعیین کنیم یعنی رقم معین کنیم ممکن بود این جا اختلاف نظرهایی پیش بیاید و پیشنهادات متعدد برسد که سبب تأخیر این لایحه بشود لهذا بنده پیشنهاد کردم که تقسیم این پول بین این سه بانک بنظر دولت باشد که احتیاجات بانکها را رسیدگی بکنند بهر کدام که اقتضا دارد مبلغ بیشتر و بهر کدام که ضرورت ندارد مبلغ کمتری بدهند تا منظور هدف ما بهتر بر آورده شود این نظر بنده بود دیگر بسته برآی مجلس است

رئیس - آقای شوشتری مخالفید؟ بفرمائید

شوشتری - بسم الله الرحمن الرحيم اصولاً پیشنهاد جناب آقای صدر زاده از نظر تقسیم شاید بعقیده ایشان و بنده باید طوری بشود که اشکالاتی بعد پیش نیاید ولی با اضافه اعتباراتی که قبلاً تصویب شده بود و آقایان طرح کردند و حتی در جلسه گذشته راجع بهشت میلیون تومان و نیم که از آن محل ۱۵ میلیون لیره بر خلاف قانون خوردند که آقای رئیس هم توضیح دادند او هم تدریجاً پرداخته میشود اگر اینجا آقای وزیر برای من توضیح بدهد که آن هشت میلیون تومان و نیم با این ۲۳ میلیون که در ۲۳ میلیون تومان میشود داده میشود آن نظر تأمین میشود یعنی یک میلیون و نیم بیانک ساختمانی اضافه کنید ۱۰ میلیون دیگر بیانک رهنی ۵ میلیون هم بیانک کشاورزی پرداخت شود پس اگر جناب آقای صدرزاده و جناب آقای وزیر موافقت کنند و همه آقایان نمایندگان هم انتظار دارند برای باز شدن دست کشاورزان حالا آنرا به دو سال یا سه سال مقسماً اگر آن ۱۱۰ میلیون داده میشود حداقل این ۲۳ میلیون امسال داده شود و باین جهت بنده مخالفت کردم والا با اصل موضوع موافقت دارم و استدعا دارم آقای وزیر توضیح بدهند این موضوع را

رئیس - یک دفعه دیگر قرائت میشود

(مجدداً شرح سابق قرائت شد)

رئیس - بطوریکه در جلسه پیش گفتم و وقتی که من میخواستم پیشنهاد آقای حائری زاده را اصلاح کنم که دولت مکلف است دستور بدهد بسازمان برنامه که این پول را بانکها بدهد گفتم بتساوی مجلس هم همینطور رأی داد (صحیح است) صورت مجلس هم همینطور تنظیم شده جزو ماده شده

۵- بیانک آقای نخست وزیر در باب سیاست خارجی دولت

رئیس - آقای نخست وزیر بیاناتی دارید بفرمائید

نخست وزیر (آقای ملاء) - آقایان نمایندگان محترم: مدتی است که بنده از زیارت آقایان معزوم مانده ام بعد از تعطیلات مبتلا بکسالت ممتد شدم و از این جهت نتوانستم به مجلس بیایم، امروز هم با حال کسالت چون دلم تنگ شده بود خواستم خدمت آقایان برسم و در ضمن هم میخواستم یک بیاناتی بکنم برای اینکه روشن شود سیاست خارجی دولت (احسن است) نظر بباظهارانی که اخیراً بعضی از آقایان نمایندگان محترم در باب سیاست خارجی دولت فرموده اند که ممکن است در اذهان عمومی ابهامی ایجاد کند دولت لازم دانست باردیگر نظریات و مشی سیاست خارجی خود را تصریح و تأیید کند تا موجب رفع هر گونه ابهامی از آقایان محترم و عموم افراد ملت ایران بشود. آقایان محترم توجه فرموده اند که این دولت در تمام امور مملکتی صراحت و حقیقت گویند و سر مشق خود قراردادها است (قنات آبادی - البته با حرف) (میر - اشرافی - مثل مبارزه با فساد) (صحیح است) چه در سیاست داخلی و چه در سیاست خارجی نظریات و مشی ثابت دولت در برنامه ای که به مجلس شورای ملی تقدیم شد و مورد تصویب آقایان محترم قرار گرفته است گنجانده شده و در مدتی که افتخار خدمتگداری نصیب ما بوده است نهایت جدیت را در اجرای آن اصول بکار بسته ایم و کوچکترین انحرافی را از آن جایز نمائیم. بخصوص در امر سیاست خارجی که انحراف از اصول اعلام شده دارای نتایج و عواقب (میر اشرافی - آقای دکتر امینی شما بخوانید) مهمتری میباشد کلیه تصمیمات باید حتی الامکان متفق علیه عموم آقایان محترم قرار گیرد زیرا در مسائل داخلی مملکت اختلاف نظر و سلیقه عموماً متعجب ببیانات و انتقادات و جوابگوئیها میشود این مباحثات در تمام مسائلی که رژیم دموکراسی دارند همیشه وجود دارد و در دفع و صلاح مملکت است زیرا با هم ممکن است در نتیجه این مباحثات حقایقی روشن شود و راهنمایهای مفیدی از جانب آقایان در امور مملکتی بعمل آید که مورد استفاده دولت قرار گیرد (احسن است) (میر اشرافی - خیلی گوش میدید) اما در اصول سیاست خارجی در تمام کشورهای جهان احزاب و دسته های مختلف و مخالف مشی واحدی اتخاذ میکنند (صحیح است) بطوریکه رفتن و ماندن دواتها غالباً تبعییری در آن اصول نمیدهند (صحیح است) و اگر هم گاهی تجدید نظری در اصول سیاست خارجی لازم شود با مشورت دوستانه و صمیمانه تمام دسته های مهم سیاسی بعمل میآید و آنها هم در موقع طرح این قبیل اختلافات نظر سیاسی و حزبی خود را ابراز

میکند و در مشورت افتند و در دفع و صلاح مملکت تصمیم میگیرند (احسن است - احسن است) زیرا میدانند که تصمیمات در مورد سیاست خارجی با حیثیت مملکت سرو کار دارد. خاطر آقایان مستحضر میباشد که مشی دولت در سیاست خارجی بر اساس منشور ملل متحد است ما طرفدار دوستی و احترام متقابل با کلیه ممالک عالم هستیم و بفظ اجرای منشور ملل که تعیین کننده حدود و روابط ممالک عالم با یکدیگر است علاقمند میباشیم ما طرفدار صلح و تأمین آن در جهان هستیم و در صداقت این اظهارات هیچیک از دول عالم نمیتوانند تردید کنند (صحیح است) تاریخ گذشته ما شاهد صادقی بر مدعای ما محسوب میشود. ما معتقدیم که کلیه اختلافات میان ممالک باید از راه مسالمت و مذاکرات دوستانه و حسن نیت حل و فصل شود. اینها اصول سیاست خارجی ما است کدر برنامه دولت اعلام شده و مورد تصویب مجلسین قرار گرفته و دستور العمل میباشد و بهیچوجه قصد عدول از این اساس را نداریم پس آنچه در تغییر سیاست خارجی دولت عنوان شود اساس و پایه صحیحی ندارد بلکه این اظهارات ناشی از یک اشتباه ساده است که بیشتر انتقاد کنندگان محترم متوجه آن نیستند

آقایان سیاست خارجی مملکت را از وظیفه دفاع از وطن که بعهده دولت و هر فرد ایرانی است باید تفکیک نمود. (دکتر بینا - احسن است) (کریمی - امانه مثل پیمان سعد آباد) و نباید تصور شود که هر وقت کشوری در صدد تقویت بنیه دفاعی خود برآمد و خواست خود را آماده دفاع از حدود و مرزهای خود بکند از سیاست خارجی خود عدول کرده است.

هیچیک از مواد منشور ملل متحد باغضاء سازمان ملل توصیه نمی کند که نیروی دفاعی کشور خود را تضعیف کند و با موضوع مذاکره از مرزها و حیثیت ملی خود در فراموشی نماند بلکه برعکس منشور ملل متحد تجویز کرده است که ممالک مختلف برای دفاع از منافع مرزهای خود در هر منطقه گردهم جمع و با هم یکی شوند و نیروی واحدی برای تعاون به یکدیگر در مواقع خطر تشکیل دهند و کمک یکدیگر در مقابل تجاوز بایستند و این اصل در کنفرانس پاندونک که از دول دوست آسیائی و آفریقائی ما تشکیل شد مورد قبول واقع گردید زیرا متأسفانه جلوی تجاوز ممالک زورمند را تنها بوسیله قانون نمیتوان گرفت تاریخ معاصر صفحات خونینی از تجاوزات دول بزرگ به حدود ممالک ناتوان ثبت دیگران داشتیم ضامن آرامش مرزها و قلوب افراد ملت ایران باشد ولی بارها نصایح اخلاقی و تأکیدات حقوقی جلو گیری از زورگویی ممکن نیست (صحیح است) (قنات آبادی - بوسیله پیمان های دفاعی منطقه ای هم نمیشود گرفت) هنوز روابط

ممالک عالم و مملکت انسانی به آنجا نرسیده است که تسلیم حق و قانون شوند و از زورگویی صرف نظر کنند بلکه هر وقت منافع و مصلحت اقویا مقتضی بود از هر گونه تجاوز و تعدی بکسانی که ضعیف تر از آنها بوده اند خود داری نکرده اند (صحیح است) نمونه بارز آن شکستن بی طرفی ایران در جنگ بین المللی اول و دوم از طرف دول زورمند میباشد (صحیح است) با اینکه در صداقت ما نسبت به بی طرفی هیچیک از ممالک همجوار تردید نداشتند با آنکه می دانستند ما ملت صلح جو و زحمت کشی هستیم که نیت و نیروی آزار دیگران را نداریم شاید به همین دلیل بعضی آنکه مصلحتشان اقتضا کرد منافع نظامیشان ایجاب نمود تردید در شکستن بی طرفی ما روا نداشتند (دکتر بینا - کاملاً صحیح است) (میر اشرافی - بعد از این هم نیکبختی ارتش های خارجی سراسر مملکت ما را اشغال کردند و کلیه مصائب ناشی از جنگ را بر ما تحمیل نمودند (صحیح است) پس ما باید مانند کلیه ممالک عالم بیدار و هوشیار و آماده باشیم تا اگر روزی کسی قصد تجاوز بحدود ما را کرد بتوانیم شرافتمندانه از حیثیت و وطن خود دفاع کنیم (احسن است) و مرگ پرافتخار ابراسارت در دست اجانب ترجیح ندیم. (احسن است) تاریخ ایران مشحون از مبارزات دلیرانه و فداکاریهای افراد ساجشور ملت ایران است که برای دفاع از وطن جان خود را مردانه فدا کرده اند (احسن است) ملت ایران همانطور که در تجاوز بحدوق دیگران خود های میهن خویش سخت گیر و سخت کوش است نیت صلح خواهانه اما اگر توأم با نیروی مسلح شایسته ای نباشد اسباب دست دیگران خواهد شد که هر ساعت اراده کردند استقلال و تمامیت ارضی کشور ما را بشکنند. ما وقتی میتوانیم زندگی مرفه و سعادت مندی داشته باشیم که خیالمان از جانب دیگران آسوده باشد و توهم تجاوزی نسبت بحدود ما افکار ما را پریشان نسازد (صحیح است) والا نتیجه بیست سال جنگها و فعالیت های نمر بخش ملت ایران و فداکاریهای رضا شاه کبیر در ظرف چند روز بر اثر تجاوز ارتشهای خارجی بر باد رفت و بعد از این نیز اگر دفاع از وطن را سست بگیریم و تجربه های تلخ گذشته را بکار نبندیم تصور تجدید آن مناظر در فرصت های مناسب دیگر بعید نیست ما آرزو مند بودیم که قلوب و قرار های دوستانه و عدم تجاوزی که با دیگران داشتیم ضامن آرامش مرزها و قلوب افراد ملت ایران باشد ولی بارها دیدیم که این قول و قرارها فقط در اغفال مأمور بوده و هر وقت لازم شد دیگران همان قرارداد های دوستانه را دست آویز

تجاوز با قرار دادند و سیاست دوستانه فیما بین مبدأ با اقدامات خصمانه گردید در صورتی که سیاست خارجی ما آن زمان هم مثل امروز بر اساس حفظ دوستی و احترام متقابل و بی روی از میزاق جامعه ملل استوار بود و ما هیچوقت از این سیاست عدول نکرده بودیم گناه ما فقط این بود که توأم با تعقیب سیاست صلح جوانه و دوستانه نیرو های دفاعی خویش را متناسب زمان تقویت نکرده بودیم (صحیح است) زیرا بنیه مالی ما عاجز معارج کمر شکن نیروهای دفاعی مدرن را نپدید (یکی از نمایندگان - حالا هم نمیدهند) امروز باید از گذشته عبرت بگیریم. سیاست خارجی ثابت خود را بر اساس منشور ملل متحد دنبال کنیم ولی اگر کوچکترین غفلت در تقویت نیروی دفاعی کشور روا داریم (قنات آبادی - کسی مخالف نیست) در پیشگاه تاریخ و ملت ایران شرمنده و روسیاه خواهیم بود هیچکس ما را از تقویت نیروی های دفاعی میهنمان منع نمیکند هیچکس ما را از بیداری و هوشیاری و آمادگی مسلحانه برای جلوگیری از تجاوزات احتمالی سرزنش ننماید مگر کسی که قصد تجاوز بوطن ما را داشته باشد و بخواهد ما همیشه زار و ناتوان باشیم تا در موقع مقتضی این لقمه را بدون زحمت بلع کند. ملت ایران زبون و بیچاره نیست که تسلیم زور و تجاوز شود (داراب - هر نوع زوری) ایران مملکت جاویدانی است که از زیر بار حوادث و قرون سرفراخ برداشته و با استحکام کوههای با عظمت در سیر تاریخ همیشه فاتحانه ایستاده است و موج های حوادث که پای کوب این مملکت بوده قادر بقلبه بر صلابت و قدرت است حکام فرزندان مردانی هستیم که پیکر و جهانی را در زیر سیطره خود داشتند و با عدل و انصاف با نژادها و مردم مختلف جهان رفتار کرده اند و نام ایشان در صفحات تاریخ به پاس عدالت و انصافشان ثبت و ضبط شده است. ایرانیها هیچوقت از جنگ علیه متجاوزان گردان نبوده و پشت به میدان نکرده اند احساسات پاک وطن پرستانه مردم این مملکت ضرب المثل عالمیان بوده است ما مملکت تازه و نو بنیادی نیستیم که تنه باد حوادث قادر به بر آوردن ریشه های ما باشد ما در میان ملل عالم حقوق و امتیازاتی داریم که ناشی از افتخارات گذشته و اهتمامات کنونی است تاریخ ما گذشته پرافتخار ما نام بلند با عظمت میهن ما سلحشوری مردان زنان فداکار ما احساسات وطن پرستانه زن و مرد وطن ما با هم حکم میکند که در کمال هوشیاری بیدار کار خود باشیم و آئی از خیال است حکام هر چه بیشتر نیروهای دفاعی خود را غافل نمانیم و تا بتوانیم و از هر راه که میتوانیم در تقویت خود بکوشیم. از

مساعده های دول دیگر که دارای احساسات مشترک می باشد ما هستند استفاده کنیم با ما همکاری که سر نوخت وضع مشابهی با ما دارند بر اساس منشور ملل متحد همکاری و دوستی صمیمانه تری داشته باشیم تا در صورت بروز خطر یکدیگر و تنها مانیم و از این راه مانده بیشتر در تجاوز به این مرز و بوم در کسانی که قصد تجاوز دارند ایجاد کنیم (احسن است) اینها وظائف مقدس ملی ما در دفاع از حدود و نفوذ مملکت ما است که هر قدر دولت ایران موظف بر عایت آن میباشد و در راه تحقق آن کوچکترین اختلافی میان ما نیست زیرا مصلحت مملکت و دفاع از وطن ما فوق مصالح شخصی قرار دارد (صحیح است) و عموم ملت ایران و نمایندگان محترم مجلسین اهم از اینک موافق یا مخالف دولت باشند چون سر شار از احساسات وطن پرستی هستند در اجرای این اصول تردید بخود راه نمیدهند (صحیح است) پس ملاحظه بفرمائید که موضوع دفاع از وطن و تقویت بنیه دفاعی برای جلوگیری از تجاوزات احتمالی بهیچوجه منافاتی با حفظ و تعقیب مشی ثابت سیاست خارجی دولت ندارد ما بیرو منشور ملل متحد هستیم و بمناسبت از آن با ممالک دیگری که همجوار ما هستند و با هم سر نوخت مشترک داریم با رعایت احتیاجات و مصالح ملی خودمان به همکاری صمیمانه اقدام میکنیم و دوستی و احترام متقابل را با کلیه ممالک عالم حفظ می نمایم و کلیه دولت های بزرگ و کوچک مسلم میدانند که این قبیل اقدامات که از حقوق ملی ما محسوب میشود هدفی علیه مصالح مشروع هیچیک از دول عالم ندارد ما بفظ صلح در جهان و احترام از هر گونه پیش آمدی که صلح دنیا را به مخاطره بیناندازد علاقه کامل داریم و از هر اقدامی که تحقق این موضوع را تسهیل کند پشتیبانی نموده و خواهیم نمود. هر چه فعالیت های دول بزرگ در دفع اختلافات و کم کردن خطرات جنگ که در خور قدر دانی و تأیید کلیه دول جهان است امروز خطر جنگ را از چند سال قبل کمتر نموده ولی متأسفانه هنوز نمیتوان اطمینان کامل به برقراری صلح پایدار داشت ولی ما صمیمانه آرزو مندیم مجاهدت کشورهای بزرگ در ماه آکتبر به نتایج بیشتری برسد و صلح جهان بر روی پایه های خلل ناپذیر استوار گردد.

ما نیت مزاحمت دیگران را نداریم و در فکر اینگونه مزاحمت ها نبوده و نیستیم منتهی دیگر بعرف قول دیگران نمیتوانیم به خواب فراموشی برویم و خود را آماده دفاع در مقابل تجاوزات احتمالی نکنیم و در تقویت نیروهای دفاعی خویش نکوشیم و از دوستان هم فکر خود استعانت نخواهیم دولت امپراتور است این توضیحات که در کمال صداقت و صراحت داده می شود موجب روشن شدن

از اذهان و رفع ابهام از عموم آقایان محترم بشود و تصور تغییر مشی سیاست خارجی ایران بکلی از خاطر ما فراموش گردد. (احسن است - احسن است)

فرامرزی - ولی باهام اول باقی مانده و باز روشن نشد.

۶- بقیه مذاکره در لایحه اجازة پرداخت ۱۵۰ میلیون ریال بیانک های ساختمانی و رهنی و کشاورزی

رئیس - بقیه پیشنهادهای لایحه اعتبار بانکها قرائت میشود. پیشنهاد آقای دولت آبادی.

(شرح زیر قرائت شد) تبصره اعتبار مزبور میان ده استان کشور متساویاً تقسیم شود.

رئیس - آقای دولت آبادی

دولت آبادی - بنده تقدم از دادن این پیشنهاد تذکر مطلبی بود. ما همیشه از خرابی شهرستانها صحبت میکنیم و از هجومی که بتهران شده است ولی قدمهای مفیدی برای جبران این قضیه بر نپاییم و تمام اعتباراتی که گرفته میشود با اینکه در متن لایحه قید شده که برای تمام ساختمانهای ناتمام است و دولت احتیاج داشته است که این پول را بگیرد و ساختمانهای نیمه تمام را تمام کند اما من میگوم که تا بحال چه توجهی برای شهرستانها شده است اینجا یکی از آقایان نمایندگان محترم فرمودند که با دادن لایحه منع کشت خشخاش خسارتی متوجه کشاورزان میشود که بایستی دولت از مجرای بانک کشاورزی جبران کند والا خسارتی که از این راه عاید کشاورزان می شود صحبت ده میلیون و ۱۰ میلیون نیست بلکه در حدود دو بیست میلیون تومان بکشاورز این مملکت ضرر میخورد. هیچکس نیست موافق باشد با استعمال تریاک و هیچکس هم نیست که برای جلوگیری از منع کشت تریاک اقدام نکند ولی بایستی جبران خسارات رعیت را کرد که الان در بدبختی است از طرف دیگر ما الان مواجه با این معضوره هستیم که ممالک دیگری از راه فروش تریاک منافع بزرگی میبرند و ما چشم دوخته ایم بمنع کشت برای منع استعمال من میترسم که منع کشت برای جلوگیری از منع استعمال عملی بشود ولی منع استعمال عملی نشود از این راه ضرر بزرگی از همه حیث بر عیت وارد شود.

آنگه من پیشنهاد کردم اینست که شهرستانها را همه ای از این اعتبارات بدهند اما این اعتبار کافی نیست حالا بدولت تذکر بدهم که باین معظورانی که بنده اشاره کردم به این بدبختی های مردم ولایات توجه بیشتری بکنند و تصور نکنند که

طهرانست و بس تهران پیدا شده سعی و کوشش مردم ولایات است که دسترنجشان را اینجا متمرکز شده است چطور می شود ولایات را فراموش کرد و هر روز تهران را توسعه داد

قنات آبادی - بنده يك پیشنهادی داده ام

مسعودی - نوبت پیشنهاد شما هم میرسد.

قنات آبادی - آن مقدم بود رئیس - کسی با این پیشنهاد مخالفت نکرده باید رأی گرفت مجدداً قرائت شود

(شرح سابق مجدداً قرائت شد)
عبدالصاحب صفائی - بنده مخالفم رئیس - بفرمائید
عبدالصاحب صفائی - در جلسه گذشته عرض کردم مثل اینکه تصمیم بر اینست که اصلاً این موضوع لوٹ شود و واقعاً مردم در این موقع کومکی نشود با قبول این که لایحه منع کشت خشخاش اگر تصویب شود باید يك توجه خاصی به حال زارعین کرد اگر بنا باشد این پیشنهاد مورد توجه واقع شود و کومک به این ۱۰ استان بدون توجه با احتیاج باشد اصلاً موضوع از بین میرود و حتی نظر خود جناب آقای

دولت آبادی هم تأمین نمیشود زیرا در تمام استانها که کشت خشخاش نیست اگر منظورشان رعایت حال زارعین کشت خشخاش است در همه جای ایران کشت خشخاش نیست در بعضی از استانها هست و در بعضی از استانها نیست نحوه کمک بزارعین در هر استان فرق میکنند و این معنی ندارد که يك رقمی که بمنظور خاصی یعنی برای تولیدی و ساختمانی و کشاورزی الان دارد کومک میشود ما بیائیم همینطور چشم بسته تقسیم بین ۱۰ استان بکنیم قطع نظر از احتیاج آنها فایده ای نخواهد داشت و منظور حاصل نمیشود بنده تصور میکنم بهتر است

آقایان موافقت بفرمایند ماده واحده بهمان صورت تصویب شود و نظریات اصلاحی را بصورت دیگری پیشنهاد بکنیم

۷- ختم جلسه بعنوان تنفس

رئیس - تقاضائی از طرف ۱۰ نفر از آقایان رسیده برای جلسه خصوصی بنا بر این تنفس میدهم

(یکساعت و بیست دقیقه پیش از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل

و دیگر تشکیل نگردید)

رئیس مجلس شورای ملی -

رضا حکمت